

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**КАТАЛОГ ЕЛЕКТИВНИХ ДИСЦИПЛІН
для освітньо-професійної програми «Туризм»
за спеціальністю 242 «Туризм»**

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Маріуполь – 2021

Католог елективних дисциплін кафедри менеджменту (для ОПП «Туризм» за спеціальністю 242 «Туризм» для першого(бакалаврського) рівня вищої освіти: інформ. видання / уклад. Балабаниць А.В., Гапонюк О. І., Осипенко К. В. – Маріуполь, МДУ, 2021. – 12 с.

В інформаційному виданні подано анатований перелік елективних дисциплін, які пропонуються викладачами кафедри менеджменту для включення в освітньо-професійну програму підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Призначено для групи забезпечення спеціальності, здобувачів вищої освіти для реалізації їх права на вибір індивідуальної траєкторії навчання.

Рекомендовано кафедрою менеджменту (протокол № 1 від 28 серпня 2020 року)

ДО УВАГИ КОРИСТУВАЧІВ КАТАЛОГУ

Каталог елективних дисциплін кафедри менеджменту є:

систематизованим переліком елективних дисциплін професійної підготовки, які кафедра пропонує для освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти;

свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити освітні потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання.

Змістовні модулі дисциплін, форми навчання, методи активізації пізнавальної активності студентів під час проведення аудиторних занять і організації СРС *спрямовані на формування базових та професійних компетентностей* у здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Каталог складено з урахуванням діючої освітньо-професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю 242 «Туризм» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дисципліни професійної підготовки

ОПІ «ТУРИЗМ»

Назва дисципліни: **Спортивний туризм**

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців сфери туризму знань і вмінь організовувати та аналізувати заходи спортивного та оздоровчого туризму.

Завдання дисципліни: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово навички міжособистісної взаємодії; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними; розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Назва дисципліни: **Валеологія**

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення студентів зі здоровим способом життя, його зміцненням та збереженням, а також з основними складовими здоров'я.

Завдання дисципліни: орієнтовані на формування компетентності студентів відносно формування фундаментальних концептуальних основ валеології; дієвого підходу до його збереження і зміцнення здоров'я; оптимальної організації навчання і праці, поведінкової стратегії, етичного відношення до себе, інших, оточуючого світу; засвоєння комплексу валеологічних знань, які дадуть змогу під новим кутом переглянути набуті знання відносно здорового способу життя.

Назва дисципліни: **Готельно-ресторанний бізнес у зарубіжних країнах**

Мета вивчення дисципліни: формування теоретичних знань та вивчення практичного досвіду організації функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу у зарубіжних країнах.

Завдання дисципліни: вивчення здобувачами вищої освіти особливостей - організації і функціонування мережі закладів ресторанного господарства за кордоном; організації постачання і контролю якості продукції та послуг у ресторанному господарстві за кордоном; організації

виробництва продукції харчування у закладах ресторанного господарства за кордоном; організації обслуговування споживачів у закладах ресторанного господарства відкритого типу за кордоном; організації діяльності фірм з експлуатації закладів ресторанного господарства за місцем роботи споживачів за кордоном; готельної справа у зарубіжних країнах; світових стандартів гостинності.

Назва дисципліни: **Туристична індустрія у зарубіжних країнах**

Мета вивчення дисципліни: опанування підходів та методів щодо вивчення теоретичних аспектів функціонування різних країн та регіонів світу та з погляду розвитку туристичної індустрії у них.

Завдання дисципліни: вивчення студентами особливостей історії, економіки та соціального життя різних країн та регіонів світу, набуття студентами навичок використання різних методів аналізу розвитку туристичної галузі в цих країнах.

Назва дисципліни: **Рекламний менеджмент**

Мета вивчення дисципліни: надати знання про методи та технології підготовки та організації рекламних кампаній.

Завдання дисципліни: вивчення сутності реклами в системі маркетингу, класифікаційних ознак видів і засобів реклами, методів вибору тексту для рекламного звернення, прийомів застосування засобів реклами; вивчення основних напрямків рекламної діяльності підприємства, набуття вмінь аналізу ефективних витрат на рекламу; ознайомлення з організаційними аспектами створення інформаційних рекламних продуктів, їх цілями та засобами здійснення у туристичній сфері; - характеристика інформаційних кампаній для туристичної галузі; - ознайомлення з ефектами впливу реклами та процесом формування іміджу туристичної організації.

Назва дисципліни: **Екологічний менеджмент**

Мета вивчення дисципліни: оволодіння теорією і практикою управління екологічною діяльністю в організації, отримання студентами інформаційних, правових та методичних знань для розробки планів і реалізації систем екологічного управління, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки товарів, що випускаються і послуг, що надаються.

Завдання дисципліни: придбання теоретичних знань і практичних навичок розробки та реалізації програм екологічної діяльності організації; придбання навичок для оцінки економічної ефективності екологічної діяльності організації; освоєння принципів і методів державного регулювання екологічної діяльності.

Назва дисципліни: Сільський та зелений туризм

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів знань про теоретико-методологічні та практичні аспекти формування, функціонування і розвитку зеленого сільського туризму як цілісної системи урбокомпенсаційного природокористування, а також здобуття студентами знань про структуру сільського зеленого туризму в Україні та у країнах Європи, Північної та Південної Америки, Азії, Австралії; вивчення форматів екологічних турів для різних цільових груп, вивчення основних тенденцій розвитку сільського зеленого туризму.

Завдання дисципліни: вивчення історії та сучасного стану, мети і мотивації вибору відпочинку у сільській місцевості; дослідження найважливіших закономірностей, чинників, які визначають розвиток і розміщення гостинних садиб (агроосель), організаційно-правового і економічного механізму їх діяльності на ринку туристичних послуг регіону, держави; розглянути проблемні питання фахової освіти менеджера зеленого сільського туризму.

Назва дисципліни: Екологічний туризм

Мета вивчення дисципліни: формування уявлення про шляхи компетентного застосування фундаментальних туристських, екологічних і географічних знань у вирішенні практичних завдань, пов'язаних з оптимізацією природокористування та охороною природи при організації та здійсненні екологічного туризму в Україні та за кордоном.

Завдання дисципліни: вивчити перспективні напрямки екологічного туризму в різних регіонах України, екологічні та природоохоронні аспекти організації екологічного туризму як форми природокористування, природні властивості особливо охоронюваних природних територій України як об'єктів екологічного туризму; сформувати вміння застосовувати знання фундаментальних законів географії та екології при організації та здійсненні екологічного туризму.

Назва дисципліни: Спеціалізований туризм

Мета вивчення дисципліни: формування системи теоретичних знань щодо особливостей організації основних видів спеціалізованого туризму, їх ресурсного, інфраструктурного забезпечення, навичок аналізу спеціалізованих напрямів відпочинку, сучасних тенденцій їх розвитку, регіонів поширення та практичних вмінь створення спеціалізованого туристичного продукту відповідно до мети подорожі туристів.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з предметом, методикою та специфікою курсу; розкрити теоретико-методологічні основи спеціалізованого туризму; вивчити теоретичні основи формування та функціонування спеціалізованих туристичних комплексів, як складових господарського комплексу; з'ясувати рівні, структуру та фактори формування спеціалізованих туристичних потреб; дослідити стан та

перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму в Україні та світі; сформувати навички планування та організації певних турпродуктів для учасників спеціалізованих видів туризму.

Назва дисципліни: **Туристична картографія**

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів здатності аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території, вміння здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію.

Завдання дисципліни: теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців у сфері рекреації і туризму з питань: теоретико-методологічних засад картографії; особливостей методики розробки картографічних моделей для інформаційно-рекламного забезпечення туристичної діяльності та територіального планування туристичної галузі; роботи з туристичними, науково-довідковими, рекреаційними та топографічно-туристичними картами; картографічного зображення і основ проектування карт; використання картографічних моделей для дослідження та територіального плану туристичних об'єктів і процесів та їх дослідження для інформаційно-рекламних потреб у сфері управління туризмом.

Назва дисципліни: **Туристичні ресурси України**

Мета вивчення дисципліни: формування теоретичних знань з наявних туристичних ресурсів України в цілому та окремих її регіонів, визначення можливостей їх використання в туризмі, а також вивчення різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного турпродукту.

Завдання дисципліни: вивчення теоретичних основ дисципліни, її понятійно-термінологічного апарату; розуміння закономірностей розміщення, особливостей структури, потенційних запасів та сучасного рівня використання різноманітних видів рекреаційних й туристичних ресурсів; вивчення функціонування і розвитку територіально-рекреаційних систем; аналізу умов та чинників формування туристичних ареалів України, а також характеристики окремих туристичних регіонів України; розуміння основних проблем та перспектив розвитку туристичної індустрії України; вивчення існуючих схем туристично-рекреаційного районування України; визначення величини туристично-рекреаційного потенціалу рекреаційних районів України та перспективних напрямів розвитку туристично-рекреаційного комплексу України.

Назва дисципліни: **Інфраструктура туризму**

Мета вивчення дисципліни: засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури туризму та отримання практичних навичок щодо організації і управління діяльністю туристичного підприємства у галузі просування,

зберігання і продажу туристичного продукту, забезпечення потреб, захисту і безпеки туристів під час туристичних подорожей.

Завдання дисципліни: усвідомлення сутності, структури і функцій інфраструктури туризму; оволодіння знаннями щодо створення та розвитку загальної і спеціальної інфраструктури туризму; розкриття особливостей функціонування туристичної інфраструктури з метою забезпечення потреб туристів; ознайомлення зі специфікою та принципами організації взаємодії туристичних підприємств із підприємствами, що надають послуги перевезення, розміщення та харчування в туризмі; формування ідей і поглядів про діяльність міжнародних, регіональних та національних організацій у сфері туризму та їх роль в регулюванні й управлінні туристичною діяльністю; ознайомлення із законодавчими та нормативно-правовими гарантіями безпечного перебування туристів на території України.

Назва дисципліни: **Організація дозвілля**

Мета вивчення дисципліни: формування знань про організацію дозвілля в туризмі, про життєдіяльність, відносини й організацію людей у сфері вільного часу, про розвиток соціальної активності і творчого потенціалу особистості, організації різноманітних форм дозвілля і відпочинку, створення умов повної самореалізації особистості в сфері дозвілля.

Завдання дисципліни: ознайомлення майбутніх фахівців з такими поняттями як «дозвілля», «вільний час», «сфера дозвілля», «культурно-дозвіллева діяльність»; аналіз соціально-історичних особливостей розвитку сучасної системи культурно-дозвілдової діяльності; опанування теоретичними основами та методикою організації дозвілдової діяльності; засвоєння основних технологій організації роботи у сфері дозвілля; ознайомлення із сучасними особливостями організації дозвілдової діяльності в Україні та за кордоном.

Назва дисципліни: **Менеджмент електронної комерції**

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про електронну комерцію через вивчення термінологічного апарату, розкриття усіх наведених понять і внутрішньої логіки явища, а також надання уявлення про організаційно-технологічну модель електронної комерції.

Завдання дисципліни: сформувати правильний підхід до розуміння ролі і місця електронної комерції в умовах нової економіки та інформаційного суспільства; оволодіти знаннями про мету і концепції ведення бізнесу у мережі Інтернет; ознайомитись з найважливішими бізнес-моделями ведення електронної комерції; оволодіти знаннями про структуру та особливості функціонування мережових Інтернет-компаній; вивчити особливості ведення інформаційного бізнесу в мережі та надання фінансових

послуг; ознайомитись з особливостями ведення рекламного бізнесу в мережі та наданням послуг зв'язку і спілкування; оволодіти знаннями про сутність і значення торговельних Інтернетплатформ; оволодіти знаннями про поняття і зміст Інтернет-маркетингу; засвоїти методичку проведення маркетингових досліджень в мережі; сформувати навички проведення ефективних рекламних кампаній в Інтернеті.

Назва дисципліни: **Культурний сервіс і туризм**

Мета вивчення дисципліни: набуття студентами уявлення про підприємства, установи, організації усіх форм власності, що належать до сфери соціально-культурного сервісу і туризму. Мати знання про фінансування, виробництві та продажу турпродукту.

Завдання дисципліни: навчити розуміти роль підприємств соціально-культурної сфери і туризму в організації тур індустрії; сформувати уявлення про діяльність установ соціально-культурного сервісу і туризму та про формування та просуванні ними тур продуктів; сформувати уявлення про сучасні види туристичного обслуговування, принципи роботи установ з постачальниками тур послуг; ознайомити з основними концептуальними положеннями про розвиток внутрішнього та в'їзного туризму.

Назва дисципліни: **Кулінарна етнологія**

Мета вивчення дисципліни: набуття студентами знань з технології приготування страв та виробів кухонь народів світу, враховуючи національні традиції та сучасні технологічні тенденції приготування страв.

Завданням дисципліни: формування знань про теоретичні засади національних традицій кулінарної етнології країн світу; формування практичних навичок та вмінь, що необхідні для освоєння технологічного процесу при вивченні дисципліни; єдність з рецептурами національних кухонь народів світу, технологічними прийомами, засобами, методами приготування національних страв.

Назва дисципліни: **Кулінарний етикет**

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів знань та вмінь при організації роботи обслуговування споживачів з урахуванням правил і норм міжнародного сервісу, практичних навичок у розв'язанні ситуацій, що виникають під час обслуговування.

Завдання дисципліни: ознайомлення з процесом обслуговування споживачів з урахуванням правил і норм міжнародного сервісу, сучасних технологій, методів та форм; вивчення особливостей складання меню для банкету-прийому та сервірування столу; оволодіння загальноновизнаними правилами етикету та форм спілкування з людьми під час прийому їжі; надання знань з призначення відповідних столових приборів, з формування послуг з урахуванням запитів різних категорій споживачів.

Назва дисципліни: Друга іноземна мова

Мета вивчення дисципліни: Формування у студентів необхідної комунікативної компетентності у другій іноземній мові у сферах ситуативного спілкування в усній та письмовій формах, а саме формування навичок техніки читання, правильної вимови, побудови висловлювань другою мовою; формування словникового запасу, що включає в себе загальноживану лексику другої мови; розвиток вмій монологічного та діалогічного мовлення, читання, письма та аудіювання.

Завдання дисципліни: набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; одержання новітньої фахової інформації через іноземні джерела; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної, загальноекономічної та фахової тематики; переклад з іноземної мови на рідну текстів загальноекономічного характеру; реферування та анотування суспільно-політичної та загальноекономічної літератури рідною та іноземною мовами. **Назва дисципліни: Бізнес-планування підприємств готельно-ресторанного бізнесу** **Мета вивчення курсу:** формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань спрямованих на пізнання методики планування діяльності організації і складання бізнеспланів, розробки комплексного підходу до бізнес-планування в галузі ГРБ. **Завдання курсу:** вивчення теорії та практики діяльності підприємств ГРБ; розвиток умінь самостійно виконувати відбір показників для складання плану, оцінювати фінансовоекономічний стан підприємства та розробляти оперативні плани; набуття навичок планування виробничої діяльності підприємства та складання бізнес-плану підприємства.

Назва дисципліни: Основи музеєзнавства

Мета вивчення дисципліни: детальне вивчення всіх існуючих у сучасному світі форм, видів та напрямків роботи музеїв, принципів створення музейної експозиції, методології підбору експозиційного матеріалу, художнього оформлення музейних експозицій, а також розкриття сутності музеєзнавства як спеціальної галузі знання, його теорії й історії становлення та розвитку.

Завдання дисципліни: вивчення історії музейної справи; освоєння теоретичних основ музейної справи; придбання практичних навичок роботи з музейним предметом; ознайомлення студентів з основними напрямками музейної роботи під час практичних занять або при відвідуванні музеїв.

Назва дисципліни: Транспортна логістика та міжнародні перевезення в туризмі

Мета вивчення дисципліни: сформувати систему знань необхідних для організації перевезень різними видами транспорту в міжнародному

сполученні, розширити базу теоретичних знань у здобувачів вищої освіти як вихідної основи для формування навичок і вмінь дослідження практичних проблем сучасних міжнародних транспортних перевезень,

Завдання дисципліни: оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань особливостей діяльності туристичних фірм з організації авіаційних, залізничних, водних (морських і річкових), автомобільних подорожей та перевезень, особливостей використання основних видів транспортних засобів у туристичній діяльності; ознайомлення з нормативно-правовою базою з питань переміщення через митний кордон України туристів; оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для самостійної розробки й вибору прогресивних логістичних процесів, визначення сумарної трудомісткості логістичних операцій, які виконуються працівниками туристського комплексу при обслуговуванні туристів.

Назва дисципліни: **Гастрономічний туризм**

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення студентів із розумінням значення гастрономії як важливого елемента в формуванні туристичної привабливості країн, регіонів, міст та отримання необхідних практичних навичок для комплектування і вибору туристичних послуг

Завдання дисципліни: вивчення специфіки формування гастрономічних брендів на рівні країн, регіонів, міст - географію гастрономічних регіонів України та світу з точки зору особливостей клімату, ґрунтів, рельєфу; ознайомлення з підходами до формування експортних, туристичних гастрономічних брендів дестинацій; вивчення історії та традицій виробництва, природних та культурних пам'яток, пов'язаних із культурою виробництва та споживання страв і напоїв; ознайомлення з правилами дегустації та культури споживання різних страв та напоїв; вивчення технології організації гастрономічних турів з урахуванням вимог чинних нормативних документів.

Назва дисципліни: **Культура сфери обслуговування**

Мета вивчення дисципліни: сформуванню у студентів комплекс знань з основ культури сфери обслуговування; допомогти майбутньому фахівцю оволодіти інструментарієм професійної етики та етикету в ресторанному та готельному бізнесі.

Завдання дисципліни: вирішення завдань та проблем культури сфери обслуговування засновано на загальних засадах психологічних, організаційних і етичних аспектів опанування основами знань із культури надання послуг у готельному і ресторанному бізнесі; формування у студентів системного мислення та комплексу знань про етику поведінки персоналу закладів готельного і ресторанного господарства; забезпечення належного рівня етичних норм надання послуг в аспекті організації надання послуг у готельному та ресторанному бізнесі; набуття компетенції з розробки складових етичних норм, та правил етикету в обслуговуванні споживачів

залежно від класифікації закладів ресторанного господарства; вивчення етикету готелів і ресторанів з метою задоволення потреб споживачів у наданні якісних послуг; формування знань і навичок особливостей обслуговування, основних етапів прийому іноземних делегацій та дипломатичні прийомів (прийняття) у закладах ресторанного господарства.

Назва дисципліни: **Релігійний туризм**

Мета вивчення дисципліни: всебічне вивчення теоретично-методологічних та практичних аспектів формування туристичного продукту, розкриття особливостей туристичної діяльності під час релігійних подорожей та з'ясування впливу релігії на розвиток паломницького туризму.

Завдання дисципліни: з'ясування впливу релігії на розвиток різних форм релігійного туризму (релігія як визначальний фактор функціонування даного сегменту туризму); уточнення сутності основних понять дисципліни «Релігійний туризм» (пізнавально-екскурсійний туризм на релігійну тематику, паломництво, духовно-практичний туризм, науковий туризм релігійного спрямування); аналіз об'єктивних передумов і причин становлення організованого релігійного туризму; характеристика етапів розвитку релігійного туризму у світі та в Україні; виявлення зв'язку між формуванням конфесійного простору та об'єктами релігійного туризму; знайомство з найвідомішими центрами і об'єктами релігійного туризму; розкриття особливостей практичної організації релігійних турів; з'ясування тенденцій та перспектив розвитку релігійного туризму в контексті сучасних глобалізаційних процесів.

Назва дисципліни: **Конкуренентоспроможність підприємств туристичної індустрії**

Мета вивчення дисципліни: обґрунтування теоретичних положень з підвищення конкурентоспроможності підприємств туристичної індустрії, формування принципів управління конкурентоспроможністю організації туристичної індустрії та практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо досягнення конкурентних переваг підприємствами індустрії гостинності на ринку сфери послуг.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами термінологічного апарату і категорій конкуренції у сфері туризму; вивчення ключових проблем конкуренції та конкурентоспроможності на ринку туристичної індустрії; набуття вмінь визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств різних типів; формування навичок стратегічного планування та вироблення конкурентних стратегій; опанування методики аналізу форм і методів конкуренції в трансформаційний період; вибір оптимальних стратегій українських підприємств туристичної індустрії на вітчизняних та зарубіжних ринках